

Séta a romokon: változtatási tilalom a tét

Sár, óriásdaruk, törmelékupacok és kameraérzékeny culágerek fogadták az Óvás! Egyesület tegnapi, belső-erzsébetvárosi sétájára érkezőket: ilyen ma egy történelmi városrész utcaképe Budapesten. Az utcakép kifejezés persze durva csúsztatás; a legutóbbi, 2004. májusi Óvás!-séta óta egyre kevesebb az olyan terület a világorökség részévé nyilvánított Andrássy út védőzónájában, ahol beavatkozás nélkül lehet hiteles világháborús filmet forgatni.

Igaz, nem is a jelenlegi állapot konzerválása a cél. A házakat néha ledöntik, itt-ott újak épülnek, ez az élet rendje, csak ez a bizonyos itt-ott nem egészen mindegy. És az sem: mit és miért hagynak összedőlni.

Hathatós, a történelmi városrész sajátosságait is figyelembe vevő építési szabályozás hiányában ma ott – annak az épületnek a helyén – nő ki néhány hónap leforgása alatt lakópark a sárból Erzsébetvárosban, ahol a beruházónak tetszik. Értelmes vállalkozónak pedig miért ne tetszene a belvárás? Főleg ha a potom áron megszerzett telkeken négyzetméterenként hat-nyolcszáz ezer forintért lehet eladni az új lakásokat? Legalább félszáz ingatlan kelt el a VII. kerületben az utóbbi három-négy évben. A kiürítés módjára – könyvtárnyi sajtója mellett – a Nemzeti Nyomozó Iroda vizsgálódásából lehet következtetni: hűtlen kezelés gyanúja miatt vizsgálják az önkormányzat ingatlaneladásait.

Séta, 2007. Eső, sár, túlközlő autók, vicces jelenetek. Gazdagon színezett térképpel a kezében vonul utcáról utcára a sajtóhadserég. Perczel Anna monológját hallgatva végiglátogatjuk a térképen feketével jelzett épületek helyét, a pirossal feltüntetett, megmentett épületek csonkokát, a satírozott bizonytalanságokat, a kékre színezett zsinagógákat – mindegyikből van bőven. Sőt a kékek környékére gyűlik a legtöbb fekete és piros. Az erzsébetvárosi zsinagógák környékén előszeretettel kozmetikázzák a beruházók modern lakóparkkal az utcaképet. No comment.

Az ezüstművesházat, a gettó utolsó falszakaszát már lebontották, a Bécsi sörházat vagy a kóser kolbászüzemet pedig úgysem lehet megmenteni, az utcaképet, az egyedi történelmi és kulturális értékeket helyenként még talán.

Ezen dolgoznak a civilek: változtatási tilalom elrendelését kezdeményezték a fővárosnál a történelmi zsidónegyed területére, hátha az enyhébb (kevésbé megtérülő) beépíthetőséget tartalmazó, budapesti városépítészeti keretszabályzat megalkotásáig nem bontanak többet a kerületben. És nem is építenek. **BOR**

Magyar jelölt is található az Oscar-esélyesek között

A **Maestro** című magyar animációs film, **M. Tóth Géza** alkotása is bekerült az **Oscar-díjra** felterjesztett öt legjobb mű közé. A világ egyik legtöbbet emlegetett filmes elismerését február 25-én adják át.

Nyolc jelöléssel a **Dreamgirls** című musical végzett az első helyen – igaz, a film nem került be a legjobb film kategória öt jelöltje közé –, hét kategóriában jelölték a **Babelt**, hatban pedig a **Királynő** és a **Pan's Labirinth** (Pán labirintusa) című filmeket. Az Oscar-díj jelöltjeit **Salma Hayek** jelentette be tegnap **Beverly Hillsben**.

A legjobb film kategóriában a téglá, a legjobb drámának járó **Golden Globe-díj** nyertese, a **Babel**, a **Letters From Iwo Jima** (Levelek Iwo Jimából), a **Királynő**, valamint a **Little Miss Sunshine** (A család kicsi kincse) vetélkednek.

A legjobb férfi színésznek járó elismerésért versenybe száll **Leonardo Di Caprio** (Véres gyémánt), **Ryan Gosling** (Half Nelson – Fél Nelson), **Peter O'Toole** (Vénusz), **Will Smith** (The Pursuit of Happiness – A boldogság nyomában) és **Forest Whitaker** (Skócia utolsó királya), míg a legjobb női színésznek járó szobor **Penelope Cruz** (Volver), **Meryl Streep** (Az ördög Pradát visel), **Judi Dench** (Notes On A Scandal – Feljegyzések egy botrányról), **Helen Mirren** (A királynő) és **Kate Winslet** (Little Children – Kisgyermek) között talál gazdát.

A legjobb mellékszereplő jelöltjei között szerepel a férfiaknál mások

Salma Hayek és Sid Ganis, a filmakadémia elnöke

FOTÓ: REUTERS – PHIL MCCARTEN

mellett **Eddie Murphy**, míg a nők között **Cate Blanchet** és **Jennifer Hudson**. A legjobb rendező kategóriában ismét összecsap **Clint Eastwood** és **Martin Scorsese** – a versenyben eddig előbbi vezet két díjjal.

A legjobb rajzfilm kategóriában a **Verdák**, a **Táncoló talpak** és a **Monster House** (Rém rom) verseng.

A filmzenék versenyében a **Dreamgirls** győzött: a legjobb öt betétdal három jelöltje, a **Listen** (**Henry Krieger**, **Scott Cutler**, **Anne Preven**), a **Love You I Do** (**Henry Krieger**, **Siedah Garrett**) és a **Patience** (**Henry Krieger**, **Willie Relae**) ugyanis ebben a filmben hangzik el. A legjobb eredeti filmzene kategóriában a **Babel** (**Gustavo Santaolalla**), a **The Good German** (**Thomas Newman**, **A jó német**), a **Notes On A Scandal** (**Philip Glass**), a **Labirento del Fauno** (**Javier Navarrete**) és a **Ki-**

rálynő (**Alexandre Deplat**) zeneszerzői számíthatnak elismerésre. Az idén megkapja karrierje első **Oscar-díját** a világhírű zeneszerző, **Ennio Morricone** is.

A legjobb külföldi filmek közül az algériai **Rasid Busared Indigènes** (Bennszülöttek), a kanadai **Deepa Mehta** **Víz**, a mexikói **Guillermo Toro** **Pan's Labirinth**, a német **Florian Henckel von Donnersmark** **The Lives of Others** (A mások élete) és a dán **Susanne Bier** **After The Wedding** (Esküvő után) című filmjei reménykedhetnek az **Oscarban**. Nem került be a legjobb öt közé **Hajdu Szabolcs** **Fehér tenyér** című filmje. Mégis van magyar szereplő a 79. **Oscar-gálán**: a filmakadémia a legjobb öt közé választotta kategóriájában **M. Tóth Géza** **Maestro** című, négy és fél perces animációs filmjét, a **Magyar Televízió** és a **Kedd Animációs Stúdió** produkcióját. (mh)

Megújul a filmszemle

Háromszáztizenöt filmet nézhetnek meg a látogatók a **január 30-án kezdődő 38. Magyar Filmszemlén**, a **mustrára az idén először előzsűri válogatta a filmeket**.

A szemletanács elnöke, **Janisch Attila** filmrendező elmondta, hogy a sok jelentkező miatt szakmai előzsűrizésre volt szükség. Újdonság továbbá, hogy a szemlét **Fabri Zoltán** filmrendező emlékének ajánlják, és hogy ez ne csak formalitás legyen, a **Nemzeti Galériában** tárlat nyílik **Fabri** festményeiből, rajzaiból és néhány filmjét is beépítették a programba. „A legfontosabb újítás azonban a játékfilmes szekció kettős fődíja: az idén díjazzuk az év legjobb szerzői és legjobb műfaji filmjét is” – mondta a szemletanács elnöke. Ezzel szeretnék a zsánerfilm és a szerzői film közötti szembenállást felszámolni, ösztönözni a műfaji filmeket.

A mustra megnyitóját **január 30-án** tartják a **Budapesti Kongresszusi Központban**, a vetítések helyszínei a **Jövő Háza Központ**, a **Palace Mammut** és az **Uránia Nemzeti Filmszínház** lesznek. A nyitó esten átadják a **Magyar Mozgóképi Mestere** címeket – **Herskó János** és **Szabó**

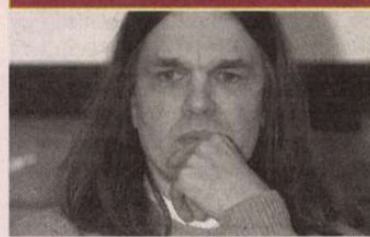
István filmrendezőnek –, az **Árvai Jolán-díjat**, valamint a szemle életműdíjait is. A mustra **Sándor Pál Noé** bárkaja című filmjének premierjével kezdődik. A beérkezett több mint háromszáz alkotásból kilenvenöt film versenyez: tizenhét játékfilm, harminckilenc dokumentumfilm, harminc kísérleti és kisjátékfilm, valamint kilenc tudományos és ismeretterjesztő film.

A játékfilmes zsűri elnöke **Ulrich Gregor** német filmtörténész, tagjai **Ellis Driessen** holland filmforgalmazási szakember, **Mike Goodridge**, amerikai filmkritikus, **Enyedi Ildikó** rendező és **Muhi András** producer.

Tóth Erzsébet, a **Magyar Mozgóképi Közalapítvány** főtájkára elmondta, az idén 155 milliós költségvetésből gazdálkodhattak, a pénz nagy része a közalapítványtól, ötóde pedig szponzoroktól származik.

Vezér Éva, a **Magyar Filmunió** igazgatója markáns külföldi jelenlétre számít: mások mellett a **cannes-i**, a **velencei** és a **szarajevói** filmfesztivál szervezői és a külföldi szaksajtó is jelen lesz. Az idén is kiosztják a külföldi kritikusok díját és a tizenkét felsőoktatási intézményből verbuválódott diákzsűri szintén értékeli majd. **252**

2 PERCES INTERJÚ

FOTÓ: HORVÁTH PÉTER GYULA

JANISCH ATTILA
A SZEMLETANÁCS ELNÖKE

– *Elégedettek a rendelkezésükre álló pénzzel?*

– Tavaly 145 millióból, az idén 155 millióból gazdálkodhattunk, ezek látszólag remek számok. De a pénzügyeket is csak rendezői szemmel nézem: úgy érzem, ez még mindig nem elég. Jó lenne, ha célirányosan építhetnénk a filmszemle bizonyos területeit, terveztük a zárőnnepség megreformálását is, de ezt ennyiből nem tudtuk megvalósítani.

– *Sokan viszolyognak a bevásárlóközponttól. Kerestek más helyszíneket?*

– Igazán jó választás nincs. Engem ebben az esetben a technikai rész érdekel, a kép- és hangminőségnek profinak kell lennie. A bevásárlóközpont nem is tud zavarni, hiszen az egyetlen igazán fontos dolog a szemlén a vászon. ■

HÍREK

Átadták a magyar kultúra követe címetek

Lady Valerie Solti (Solti György karmester özvegye), **Fehér László** festőművész, **Fischer Iván** karmester, **Kertész Imre** író, **Kocsis Zoltán** zongoraművész, karmester és **Sebestyén Márta** népdalénekes kapta a magyar kultúra követe címet. Az elismeréseket **Hiller István** oktatási és kulturális miniszter adta át tegnap a **Magyar Tudományos Akadémia** színházában. **Kertész Imre** betegsége miatt nem lehetett jelen a díjátadáson. Évente, a magyar kultúra napján adományozzák a címet azoknak a kimagasló tehetségű embereknek, akik a magyar kultúrát képviselik külföldön. Az elismerést, amely nem jár pénzjutalommal, évente legfeljebb heten kaphatják meg. (mti)

MIDEM: „Funky” Claude Nobs az év embere

A **Montreux-i Jazz Festival** alapító-igazgatója, „Funky” **Claude Nobs** kapta az év zeneipari személyiségének járó díjat a **MIDEM** zenei szakvásáron **Cannes-ban**. A 71 éves **Nobs** 41 éve rendezte az első fesztivált, amely ma a dzsesszvilág legnagyobb ünnepének számít. **Aretha Franklin** amerikai énekesnő itt adta első európai koncertjét, visszatérő vendég volt **James Brown**, **Miles Davis**, **Carlos Santana** vagy éppen **Sting**. (mti)

EGY MONDATBAN

Határ Győző költőt, író, filozófust tegnap kísérték utolsó útjára Budapesten; a **Kossuth-díjas** alkotótól és feleségétől, **Praági Piroskától** a **Farkasréti** temetőben vettek végső búcsút. (mti)

Gyász átpolitizálva

JEGYZET

Óvodásoknak is írt néhány kötetnyi verset **Nagy Gáspár**, akit **január 16-án** temettek. Talán éppen ezekre a könyvekre is gondolt az az óvónő, aki a **budai Bogdánfy utcai Fürkész óvodá-**ban kitétte a költő fényképét, egy megemlékező gyertyát, néhány versrészletet és egy nekrológot. Nem sokáig tartott a gyász. A vezető óvónő, **Jakabné Gáspár Katalin**, szülői tiltakozásra hivatkozva, eltakarította a relikviákat. Megkérdeztük **Jakabné Gáspár Katalint**: „Miért?” Ez volt a válasza: „Egy név nélküli telefonos jelzést kaptam: vigyázzunk, nehogy politikai ügy legyen ebből! Megbeszéltem az óvónőkkel a telefonhívást, és a megemlékezés tárgyait ezután vettük le. Úgy gondolom, az óvodában politikának nincs helye.” Utóbbi megállapítással teljes egészében egyetértünk. Éppen ezért gondoljuk úgy, hogy **Nagy Gáspár** fényképét, az égő gyertyát, a versrészleteket és a nekrológot kint kellett volna hagyni.

ZELEI MIKLÓS

Akiknek nem térték e táj

FOTÓ: HEGEDŰS MÁRTA